

ניקולאי גומילוב החובלים

מרוסית: סיון בסקין

ניקולאי סטפנוביץ' גומילוב (1886-1921) הוא אחד המשוררים הבולטים של "תור הכסף" הרוסי. תחילה היה קרוב לזרם הסימבוליסטי, ניסה לפתח תיאוריה פואטית, לאגד משוררים לגילדות וללמד כתיבת שירה. בהמשך נמנה עם מייסדי זרם האַקְמַאיזם, שדגל בשירה מדויקת, המקפידה על פרטים ועל תיאור מוצק של המציאות (נציגים חשובים אחרים של זרם זה הם אנה אחמטובה ואוסיפ מנדלשטם). גומילוב משלב בשירתו את ההשכלה התרבותית האירופית המעודנת ביותר עם האמת הקמאית המחוספסת ביותר. הוא נהה אחר רומנטיקה של מסעות וגילויים, והשתתף בעצמו במשלחות מחקר מדעיות לאפריקה. רבים משיריו עוסקים במסעות, בסיפורי לוחמים וגיבורים, בארצות רחוקות ואקזוטיות. "החובלים", מן הידועים שבשיריו, הוא דוגמה מובהקת לנטייה זו. גומילוב היה בעלה הראשון של אנה אחמטובה, ובנם של השניים הוא המדען והסופר המפורסם לב גומילוב. בגיל 35 הואשם גומילוב בהשתתפות בקשר אנטי־מהפכני שלא היה ולא נברא, והוצא להורג.

ניקולאי גומילוב

1

לא מוגי הלבב והמוח
התברכו בידים צרובות,
היודעות לשגר אל הכוח
התוקף – את ספינת הקרבות.

בימי הדרום והקטב,
בין סלעי הפנינה והגיר,
נשאים מפרשים – ברוחות הם
מתנפחים בין גלי הספיר.

בחנית הברזל הננעצת
הם יודעים להרג לזיתן,
ובתוך אפלה מנצנצת
מגלים מגדלור נאמן.

הספינות מהירות הכנפים
נהוגות בזרועות החובלים
למודי השרטון והמים,
מגלי עולמות נעלים.

2

אתם, שלנצח ירדתם הימה,
אתם, אבירי המסדר הכחל:
גונזלבו וקוק, לה-פרו ודה-גמה,
קולומבוס העז, החולם הגדול!

את חזם לא אבק הנירת
ממלא – אלא מלח הים,
ובחד על מפה מחוררת
הם טווים בנחישות את דרכם.

חנון מקרתגו, נסיד אפריקני,
סינבר, אודיסאוס אדיר-המעוף!
על עז רוחכם מזמרים הוריקנים,
גלי הענק השוטפים את החוף.

ועל גשר כורע ברוח
נזכרים בלי ערגה בנמל,
ואת קצף הים המלוח
מסלקים במכות המקל.

וגם עליכם, שודדים ופירטים,
טומני הזהב במרסי וליסבון,
נושאי הבשורה, נזירים אסיאתים,
האיש הראשון בספון הראשון!

כשהצות מורד, מתפרע,
הם שולפים מהמתן – אקדח,
ונושר הזהב הגווע
משרוול תחרה מארך.

הגלים יסערו ויצפו
את השמש במים פורצים –
אלה דגל לכן לא יניפו:
הם יניפו לעד מפרשים.

רק יצוץ באור השחר
המבצר יפה הנוף –
מלחי ספינות הסחר
יזדרזו לרוץ לחוף.

שם אחרי בקבוק של יין
יספר זקן שחצן,
שהרג מפלצת-מים
במכה של אגרוף.

שם מולטיות ישירו,
יקראו את העתיד.
יעלו ריחות של בירה,
צלי בשר ושעועית.

ובתוף בתי מרוח,
בזריחה ובשקיעה,
ירמו בקלף קולח
אשפי ההטעיה.

כיף ללכת בטילת
ולשכב על מזח עץ,
במכת אגרוף קוטלת
להפיל חיל עולץ,

לתיר עשיר למכר את
שארית הגז הצף:
קוף עם קרציות בערף
וחשוק ארד באף,

אתם שהעותם, שקצתם בשקט,
אתם שמאסתם בארץ אבות,
עדת נערים חצופה, השורקת
בבוז לעצות הזקנים הטובות!

משאת נפשכם – מתוקה וחודרת,
קסומים ומושכים שמותיכם הקדושים,
מפלא לנחש שמצאתם בדרך,
בעמק הים, את שכרון החושים.

ואז מבינים שעדין יש ארץ
שבה לא דרכה כף רגלו של אדם,
חיים ענקים בחרשה הזוהרת,
בים אלמגים חוגגים את הודם,

נגר מכל גזע שרף חס-ניחוח,
וכל העלים לוחשים: "הרפתקן!
דבורים זהבות פה עפות בלי מנוח,
כל ורד – אדם מגלימת ארגמן."

שפתי נערות עדינות פרקפת,
על קן מתחרים הגמד והעוף...
הן טרם נמנו כל כוכבי הלכת,
הן טרם נגלה העולם עד הסוף!

או לִסְחַט שְׁלוֹשׁ לִירְטוֹת,
לְהַחְוִיר בְּפֶה נִזְעַם,
כְּשֶׁבִהְרָף הַרוּלֵטָה
כָּל הַכֶּסֶף נֶעְלָם.

עַל פִּי תְהוֹם, רֵב הַחֹבֵל
אוֹחֵז בְּהֶגֶה בִּידוֹ – יָד אֲשֶׁמָּה,
יָד מְדַמָּמֶת, יַד-בְּרוֹזֵל,
יָד הַכּוֹחוֹת הָאֲחֵרוֹנִים וְהַדְּמָמָה.

אִךְ טְבֵרְנָה מְגִבֶכֶת
תִּתְרוֹקֵן בְּתוֹךְ שְׁנֵיהָ,
כְּשֶׁחֹבֵל יִקְרָא לַצֹּת
לְעֹלוֹת לְאַנְיָהּ.

פָּנֵי חֲבָרִיו – כְּאֶבֶן צוּר,
וְלִכְלָם – אוֹתָהּ הַמַּחֲשֶׁבֶה.
הֵן בְּאוֹתוֹ מִבְּט עֲצוּר
גּוֹפּוֹת בּוֹהוֹת בְּעִיר הַחֲרָבָה.

4

אִךְ מַחֻזּוֹת יֵשׁ אַחֲרֵיהֶם,
הַמִּתְעַנִּים בְּאוֹר יְרַח זָר,
וְלִכּוֹחוֹת הָאֲדִירִים
אֵין יָד בְּעוֹלָמָם הַמְיוֹסֵר.

וְאִם בְּטֵהָר הַזֵּרִיחָה
יּוֹרְדֵי הַיָּם רְאוּהוּ בֵּין גְּלִים,
שְׁלוֹת הַשֶּׁחַר אִזּוֹ הֶפְכָּה
לְצַפִּית הָעֶצֶב הָאֵלִים.

שָׁם הַגְּלִים מִתְנַוֵּפִים
בְּזֹהָר שֶׁל מַחֹל נִצְחִי, עֵינָהּ,
וְשָׁם בְּזַנְיֻקִים טְרוֹפִים
שֵׁט הַהוֹלֵנְדִי – הָאֶפֶל – הַמְעוֹפֵף.

הֵן סְפוּרִים רַבִּים כָּל כָּךְ
סִפְרוּ עַל שְׂבֻט נְוָדֵי הַיָּם,
אִךְ הַנְּוָרָא, הַמְּסֻבָּךְ
מִכָּל, הַמְּסֻתוּרִי מִבֵּין כָּלֵם –

אֵין לוֹ שְׂרִטוֹן וְאֵין שׁוֹנֵית,
אִךְ כְּסִימֹן הַמְּבֹשֵׁר צָרָה,
עַל הַסְּפִינָה הַקְּדוֹרְנִית
זוֹרְחִים אוֹרוֹת שֶׁל נְוָדִים וְעַקִּירָה.

אוֹמֵר שֶׁהָעוֹלָם נִגְמַר –
שָׁם, מִהָעֶבֶר הַשְּׁנִי שֶׁל חוּג הַגְּדִי! –
יֵשׁ צַד שְׁנֵי, אֵלָיו עֶבֶר
רֵב הַחֹבֵל נוֹשֵׂא אוֹת קִיָּן הַתְּמִידִי.